

HETI SZEMLE.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre	— — — — —	3 frt — kr.
Félévre	— — — — —	1 frt 50 kr.
Negyedévre	— — — — —	— frt 75 kr.
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre		2 frt.

Felelős szerkesztő:

Dr. BUZA SÁNDOR.

A lap kiadója:

A „PÁZMÁNY-SAJTÓ.”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések, stb. a „Pázmány-sajtó” címére küldendők. (Deák-tér 29. sz.)
Hirdetések júldnyos árban vétetnek fel.

A lap megjelenik minden szerdán.

Kétkulacsosság.

(Dr. Cz. G.) Politikai műnyelven oppor-tunismusként nevezik az emberi gyarlóság ama mindenhez alkalmazkodni akaró készségét, mely saját elveit ki nem meri vinni a piacra, azokért csak amugy féligmeddig vagy sehogyan sem szavatol, mindig arra ügyel, mit mond az ellen-fél róla s végső elemzésben mindig a maga drága érdekét, személyét tartja szem előtt a közjó rovására.

Napjainkban a felburjánzó radikalizmus vagyis a szélsőségekig hajtott szabadosság mellett eme ingatag oppor-tunizmus is mindegyre terjed. A magán életben úgy, mint a nyilvános életben, az iskolában éppen úgy, miként a parlamentben, fenn és lenn, jobbra balra, szóval mindenütt.

Az a fennen magasztalt magyar nyíltság és őszinteség tünezőben van, melylyel besületet szereztünk Európában.

Egyik szabadelvűnek, függetlenségének vallja magát és a hol teheti tolja a kormány szekerét. A másik jó katolikusként mondja magát és fittyet hány a kath. egyház hitelveire, erőnek erejével öntudatlan vagy öntudatosan gyöngítésén dolgozik azokkal, kik megint oppor-tunizmusból rágóják, milyen felvilágosult, önzetlen ember, ámbár titokban nevetnek rajta és hiúsá-gán; egy harmadik a tudományosság komoly-ságát játsza. Pártatlannak, tárgyiasnak kürtöli

kutatását és irodalmi dolgait, pedig voltaképpen úgy ír, a mint azt neki diktálják, oly argumen-tumokat, bizonyító okokat keres, melyek alkal-masoknak látszanak a célzatos elvnek támoga-tására és a várandó taps meg elismerés kiero-zakolására.

A kathedra is melegágya az oppor-tunus kétkulacsosságnak. A legtöbb történelmi tankönyv ki nem meri mondani, hogy Magyarországon két irány viaskodik a mai napig. Egyik az európaiasság, a másik a szittyaság. Az utóbbi épp úgy ellenkezett az Árpádok keresz-tényesítő munkájával, a mint hadat üzent a külföldi czimborák társaságában a Habsbur-goknak, midőn ezek nyíltan a katolicizmus mellett foglaltak állást és jelenleg, s a szűk nationalismus békőiban minden ellen tör, mi humánus, mi nemesebb.

Csupa himezés-hámozás, szépítgetés, elhall-gatás az ilyen tankönyvek előadása, úgy hogy a szegény fiu sehogy sem bír eligazodni, melyiket tartsa jobbnak? Egy csomó phrasisra van szükség az igazság leleplezésére s a vége ez ingadozó tanításnak az, hogy az ifjuság különben is ideális és szertelenségekre hajló lelke beleveti magát a radikalizmus karjaiba.

Egyik képviselő egész cinikusan megjegyezte a polgári házasság feletti vitában: Minek is az a keresztény házasság. Őscink a keresz-ténység befogadása előtt meg voltak keresztény házasság nélkül, ellehetnek nélküle ezentul is.

Persze, ha azt az uri embert kérdőre vonnák, hogy saját vallása ellen szól, mely már a patriarchák korában a pap előtt kötötte volt a házasságot, erre bizonyára kész lett volna az oppor-tunus felelet: hát hiszen az én felekezetem ezentul is a maga módja szerint házassodik, én csak a keresztény házasság eltörlése mellett vagyok.

Szakasztott ily oppor-tunizmus azok tüzes-kezdése, kik keresztények ugyan, de nem tartják a házasságot szentségnek. Ezek váltig bizonyít-ják, mily liberális, mily modern felfogás a há-zasság felbonthatatlansága ellen agitalni, mily hazafias cselekedet terrorizálni a más vélemé-nyen levőket. De ha rájuk teritenék a vizes pokróczot, ha azt mondanák, hozza be hát az állam a polgári anyakönyvvvel a polgári keresz-telést, temetést, a polgári isteni tiszteletet, holmi himnuszok énekelésével és Eötvös Károly-féle polgári szentségek cultusával — erre mindnyá-yan haragra gerjednének és illiberalisnak, haza-fiatlannak neveznék az eljárást, mert ez esetben az ő meggyőződésükről és érdekeikről van szó.

Tehát mindenütt a kétféle mérték, a két-kulacsosság, a politikai oppor-tunizmus.

Valóban igazuk van e tekintetben a soci-alistáknak, hogy Európa korhadt társadalmának friss vérré, erőben teljes nemzedékekre van szüksége, kikben több a nyíltszivűség, őszinte gondolkodás, igaz érzés mint kitanult, tulcivili-zált, kívül-belül ámitó, a körülményekhez simuló elvtelen apáikban.

TÁRCZA.

A koldustarisznya titka.

— Irta: *Beregi Sándor.* —

III.

Vendéglő a grifmadárhoz.

Ugyanazon éjjel, midőn a malomutczai kokaskorcsmában javában mulattak az éj ordi-naré lovagjai, a piacutczán a grifmadárhoz czimzett vendégfogadó előtt úgy kilencz óra táj felé egy középtermetű, kissé pisze orru, körülbelül ötven éves, szőke férfiú járt föl s alá kövér gondolatokba merülve. Testén könnyű szürke felöltőt, fehér nadrágot, fején széles karimájú szalmakalapot viselt. Görbekampóju nádbotja olyformán pihent karján, mint ahogy feleségét szokta czipelni, ha vele karonfogva sétált.

Sárgásszőke bajuszát időkint meg-meg-sodorgatá, de csk azért, hogy ne unja magát a méla éjszakán.

A grifmadárhoz czimzett fogadó a piac közepé táján emelkedék. Czégérül egy grifma-dár vala pingálva, a mint éppen egy bégető bárányt ragad föl karmaival. Földszinti termei fényességesen ki valának világítva. A fehérnad-

rágos ur valahányszor a fogadó ablaka alatt elhaladt, szárazat nyelt, egyet-kettőt köhintett, összeránczolta homlokát és sóvárgó tekintetet vetett a lefüggönyözött ablakokra, mintha azon töprenkednék, hogy bemenjen-e, vagy ne men-jen be.

Időkint meg-megált a grif-fogadó ajta-jánál háttal fordulva s föltekintett a levegő-égbe és nézegette a gönczölszekerének a rudját. A rudat elég fényesnek találta, de nem elég egye-nesnek. Majd a fiastyukra veté mélázó tekinte-tét s úgy találta, hogy a fiastyuk mellett ke-vés a csirke.

Közben a fúton a vásárról hátramaradt terhelt ökrös szekerek döcögtek tova nyikoro-gva. A piac vásártéri részén egy-egy szét nem szedett sátor alatt tormát és vöröshagy-mát áruló álmos kofaasszony fészkelődött, el-elásitva magát akkora hangos szózáttal, hogy a mellette elhaladó ökrök meghököltek. Itt-ott egy szimatoló kóbor-kutya keresgélt magának való vásári maradványt az elhordott sátrak tájékán, s rátalálva valami csontfélére, azt ét-vágyának teljes hevével ropogtatta. A távoli utcákról baktorsipolás hallatszott időkint, mintegy fenyegető jeladásul az éji tolvajoknak, hogy vigyázzanak, mert különben meggyül a bajuk a törvény embereivel. Az éji idő külön-ben eszményileg szép volt. A hold teljes elő-kelőségében világított

Már ide s tova félóra mult el így, midőn a piac-utca egyik szeglete felől egy barna, pelyhes állu s már kopaszodó ifju bukkant elő. Az ifju valami operette-szöveget füttyölve, a vendéglő ajtaja előtt szemben találta magát a fehérnadrágos, pisze orru férfiúval.

— Ni, ni! Hát Birkés Dénes mester ur itt? — szólta a kopasz ifju — ugyan miért nem ment be?

— Hiszen tudja Oszkár urfi, hogy restellek egyedül a „grif“-be menni, sohasem voltam még vendéglőben — szólta Birkés Dénes a kopasz ifjuhoz, kibén azonnal ráismert Kaj-dácsy Boldizsár földbirtokos fiára.

— Hát aztán, mit tesz az, ha nem is volt vendéglőben soha. Mi restelni való van abban? Sőt éppen dukál, hogy egy olyan in-telligens iparos, mint Birkés ur, az urak társa-ságát keresse föl s vendégfogadóba járjon pa-raszt korcsma helyett.

— De hát mégis . . . . szabadkozék Birkés, érezvén, hogy bár vagyona van bőven, de ami az intelligenciát illeti, e tekintetben bi-zony nagyon is alant jár.

— Ugyan ne teketóriázzék annyit Birkés ur, jöjjön be, ha mondom.

— No, jól van, megyek hát, de Oszkár urfi menjen előre.

Oszkár az ajtókilincsre tette a kezét, hogy benyisson.

Politikai szemle.

Kossuth temetése alkalmából az egész világ szeme hazánkra, ennek fővárosára volt irányozva. A hol a civilizáció s a szabadság iránt kellő érzéssel rendelkeznek, nem mulasztották el nagy halottunk eszméinek hódolni s ezzel a nagy világító napunk visszfénye mintegy hazánkra is visszaverődött. Ez a fény nagy, de hamar letűnik. Csak máától holnapig tart. A nagy égi testnek hasznát veszi mindenki, míg az égen van, de ha elhanyaglik, beáll az est s ebben az álomhozó szürkületben mindenki nyugalomra tér s ekkor nem gondolkodik tovább, legfeljebb álmodik. De álmodik mégis. S ez az álom is valami.

A külföld láthatta s ez jól eshetik nekünk, hogy a magyar nem tud adósa maradni senkinek. Kiegyenlítő számláját mindenkivel szemben s addig nincs nyugalma, míg e számlát a megérdemelt egyenleg kifizetése után le nem zárhatja.

Igy tett Kossuthal is. Szigorúan rendezte a soll és haben oldalait s miután a hivatalos részt a terhére volt kénytelen írni, annál többet írt a javára társadalmi uton, hogy egyenlege kifogás alá ne eshessék. S ez az erő jellemzi a magyart. Kis erőszakoskodások, kivált kezdetben, előfordultak ugyan, de ezek oly csekély mérvűek, hogy számba sem vehetők. Másutt nem így szoktak a tilosba járni. Ezt csak úgy mellékesen érintjük meg s nem is fejtegetjük hővebben, mert minket főképen az nyugtat meg igazán, hogy politikai életünk az a factora, melyet eddigelé soha semmivel se lehetett kielégíteni, értjük a közjogi ellenzékét, a magyar társadalommal teljesen meg van elégedve. Sőt nem minket, de saját felei közül Hermann-Ottót rója meg, a kinek szemére veti, hogy a koporsónál politikai tapintatlanságra is ragadta magát. Nőde azt hisszük, hogy Miskolcz hős képviselője e jó atyai figyelmeztetésekre mit sem hederít. Tudjuk, hogy nagyot hall. Csöndesebb cirógatások nem zavarják őt meg rendszerében. Nincs e földön ember, a ki vele el tudná hitetni, hogy neki abban a cipruság követelésében nem volt igaza.

— Várjon még egy kicsit Oszkár urfi — szólt Birkés néminemű zavarral.

— No, mi az még? Ugyan ne mókázzék már Birkés ur annyit. Hát nem ígerte meg nekem egy ízben, hogy eljön velem a grifbe?

— Hát hiszen ígérni ígértem, de azt gondoltam, hogy akkor jövök, mikor senki sem lesz a vendéglőben, most pedig telisden teli van. Ugyan nézze meg Oszkár urfi legalább, nincs odabent valami ismerősünk?

Mig Oszkár egyedül bement, hogy fölvegye a grifben mulatókról a látéletet, Birkés ur nádbotjának kampóját pisze orra alá támasztva, tünődni kezdte életének ezen korszakot alkotó lépése felett, hogy bemenjen-e a grifbe, vagy ne menjen? A nagyzás hóbortja rég óta döfködte már belső mivoltját, hogy mint a város legelső pintérje s vagonos polgár, nem inkább dukálna-e őneki az uri osztálybeliekhez dörgölődni és a paraszt koreszmák helyett a vendéglőkbe, nevezetesen a grifbe járogatni mulatni. Az ismeretség — gondolá — legkönnyebben mulatás közben történhetik, a mikor költekezésével megmutathatja, hogy ha más ur, ő sem kutya. Csupán egy dolog zsenérozta módfelett, az, hogy nem tudott olyan iskolázott, magas, műnyelven társalogni, mint a hogy az urak szoktak.

Birkés uramnak ugyanis nem vala sejtelve sem a politikához, sem a filozófiához,

Mert vagy jogosult az, a mit a magyar társadalom tett, vagy nem jogosult. Ha jogosult a mint az kétségbe nem vonható, akkor tette e jogosultságának a 67-es nemzetnél éles határai vannak. E határokat a nemzet nem lépte át, a mint nem is volt volna szabad átlépnie. Azt nem mondhatja senki, hogy a hatalom a nemzet ez ösztöneinek nem hódolt. Nem élesztette ugyan a tüzet, de akadályokat sem gördített a közérzés megnyilatkozása elé. S ezt mindenestre méltányolnunk kell. Méltányolnunk főképen azért, mert, ha hallgatagon is, elismerte a nemzet jogait. Mi sem zárkozhatunk el tehát azon érzések elől, a mely érzéseket a nemzetnek tisztelnie kell. S itt megadhatjuk a fölmentvényt a kormánynak is megtartásáért. A kormány a jóakaratu semlegesség szerepében a nemzet jogos kívánalmainak teljesen eleget tett: mert egészen más elbírálás alá esik a Kossuth emléke, mint a honvédszobor leleplezése. A honvédszobornál csak a mult, még pedig a jogos mult nyilatkozik, a Kossuth emléke azonban 67-nél határhöz ért. E határkö az, a melyre hűséget esküdt az állam: nemzet és király. A nemzetnek tehát csak e határkö körül szabad mozognia. A mi ezen túl van, az özönvíz: a víznek áttörése a partakon.

A Kossuth emléke csak e határon belül méltányolható, csorbát csak így nem szenvedhet, mert ez élet nagy zárlatánál a nemzetnek úgy kell lezárnia a mérleget, a mint azt maga az emlék igen élesen és határozottan megjelölte s meghatározta. A sajtó nyilatkozataiból azonban azt vehetni ki, hogy a mit a nemzet társadalmi a maga részéről igen fényesen és tapintatosan oldott meg, azt a közjogi ellenzék a parlamentben el fogja rontani. A közjogi ellenzék nem elégszik meg avval a nagy osztalékkal, melyet e szomorú alkalomból nyert. Neki még több kell. S az, a mit ezután fog követelni, véleményünk szerint sérteni fogja a nagy halott emléket s e mellett a közjogi ellenzék a tulságos dividendea hajhászása okából még eddig szerzett osztalékait is veszélyezteti, mert a temetésből az országra járult hasznót nem szabad a maga számára lefoglalni.

Nem helyeselnők tehát, ha a miniszterek

sem a gramatikához, csupán a hordók abröncsolásához. Nem adta volna, mint mondogatá, egy ezeres bankóért, ha egykor az alsó iskolán kívül felső iskolába is járt volna és eszét nem hagyta volna bemohosodni. De azért még sem esett kétségbe. Hisz volt annyi bankója, hogy akár egy borjut legeltethetett volna rajtok. A pénz pedig, mint sokszor emlegetni hallá, mindent pótol e földi világban, legkivált pedig az eszt.

Ezeket a kóbor gondolatokat kérődzte meg Birkés ur azon idő alatt, mig Oszkár urfi inspekciót végzett a grifben.

— No, Birkés ur — szólt Oszkár, kilépve a vendéglő ajtaján — most már bejöhet bátran. Egy külön szobában, külön asztal mellett látam odabent atyámat, Eggenberger doktort és Kurta Jeremiást, a végrehajtót. Javában mulatnak, mint észre vettem.

Ezt mondva karonfogá Birkés urat és bevezeté a főterembe.

Birkés ur nem kis zavarodással állt meg bent az ajtónál, meglepetve, elvakítva lévén a roppant fénytől és zajos társalgástól.

Az intelligens osztálybeliek minden fajából voltak a grifben. Katonatisztek, czivil hivatalnokok, gazdag városi és vidéki urak és polgárok. A kerek asztalok mellett idősebbek, a tekeasztaloknál fiatalabbak. A kelnerék bal-karjukon asztalkendővel, jobbjukon egy tányér

meg nem jelenését, a minisztereknek a hatóságokhoz intézett rendeleteit feszegetnék, mert erre meg van az ok. Ezt józan politikus előtt fejtegetni nem szükséges. Ha a hév első perceiben a magyar szívben uralgó erő egyik-másik fejben talán egyensúlyt veszített is, a dolgok higgadt mérlegelése után be kell látnia, hogy ez alkalommal a nemzet maga nyert. S ezt ellenégeinek mérlegelődése is bizonyítja. S mi Pacák cseh képviselő nyilatkozatait is csak ez oldalról nézhetjük. Mert ez nekünk nyereségünk, ezt bizonyítanunk fölösleges. De nyereségünk csak addig lesz, mig a nyereségben pártokat nem részeltetünk. Mihelyt valamely párt az osztalékokat a maga részére igyekszik lefoglalni, valamit a párt is vesz, a nemzet pedig elveszti az egészet. Nem az az okos, a ki erőt tud gyűjteni, az az okos, a ki a gyűjtött erőt mérsékelten fel tudja használni. Nem a haza a párté, de a párt a hazáé. Kossuth is azért volt oly nagy, mert a hazáé volt.

Veszélyes volna tehát, ha a parlament a társadalom erőgyűjtését elfecsérelné. El fogna pedig vesztegetni, ha tele marokkal nyulna a lehetetlenségekbe, mert ezzel olyas valamit hozna a felszínre, a mi a végtisztesség megadásánál a nemzetnek esze ágában sem volt.

Nem szabad felednünk, hogy a Kossuth emléke a maga egészében olyasokat is tartalmaz, a mik a nemzet többségében, különösen 67 óta nem találunk visszhangra. Ennek a sajátos felfogásnak e parlament hódolni köteles, s ha a végtisztesség megadásánál a parlament hibákat keres, meg kell fontolnia, hogy mindazt, a mi e pont alá esik, érintetlenül kell hagynia s a mi véleményünk szerint e tekintetben hiba csak annyiban volt, a mennnyiben a kormány, bár a nagy férfi halála nem lepte meg, nem volt erre elkészülve, de habozott, ingadozott s nem érvényesítette befolyását ott, úgy és akkor, a hol, a miként és a mikor e befolyást és igaz értesítést érvényesítenie kellett volna, nevezetesen a végtisztesség megadásánál nyilvánuló igaz helyzet feltárásával, hogy az ebből származó félreértések és elmagyarázások lehetőségét már előre kizárja.

Itt méltán érheti a kormányt kritika, valamint érheti a Ház elnökét is, mert nélküle

sülttel, vagy palaczkkkal jöttek-mentek, sűrögtek-forogtak, miközben figyeltek ajtónyitáskor az érkező vendégekre, kiket „szolgája, mit méltóztatik parancsolni” szavakkal s előzékeny szolgálatkésztséggel fogadtak.

Egy fekete szalonkabátos kelner azonnal Birkés ur mellett termett s hajlongó alázattal ügyekezett átvenni a Birkés ur kalapját és nádbotját, hogy elhelyezze.

— Mit akar az ur — kérdé megütközéssel Birkés — ez a kalap és nádpálca az enyém, nem loptam, elhiheti.

— Kérem, kérem — válaszolt a kelner mosolyogva — csak el akarom helyezni.

Oszkár valamit sugott Birkés ur fülébe, mire ez belenyugodott a kalap és bot ekzek-válásába.

Ezután mindketten betértek egy külön melléktérembe, közeledve az asztalhoz, hol az Oszkár apja, Kajdácsy, továbbá Eggenberger doktor és Kurta Jeremiás ültek és idogálás mellett társalogtak.

— Tyü, kit látnak szemeim! — kiáltott fel Kajdácsy, az Oszkár apja, Birkést megpillantva.

— Éppen farkast emlegettünk, — szólt Eggenberger doktor, szemüvegét orrán megigazitva — s ime itt kullog.

— Csakugyan, Birkés ur jó lesz negyedik kompanistának a kártyázásnál — mormogá Kurta Jeremiás, a végrehajtó, miközben helyet

a parlament, mint ilyen képviselve nem volt. Már pedig, ha a városok, ha a megyék képviselve voltak, a parlamentnek is lehetett, sőt kellett volna képviselve lennie. E hiba pedig csak onnan magyarázható, hogy a kormány maga sem tudta, hol a feje. Az egyik percben olyast tiltott, a mit a másik percben megengedett. A miniszterek egymással, pártokkal, sőt egyik-másik a saját pártjával is ellenkezésbe jutott, a mi mutatja, hogy kormányunkban nincs határozottság, eljárásában egyöntetűség, már akár ilyen, akár olyan. Ez pedig nem kormányzás. Mi sem képes a nemzetben a bizalmat jobban megingatni, mint a határozatlanság.

A kormánynak, különösen a mely márczius 4-én anynyi önérettel hivatkozott a nemzetre, állást kellett volna foglalnia, már akár jobbra, akár balra. Igen! márczius 4-én könnyű volt. Az a mondván csinált nemzet volt, zóna jegyekkel. A fehérvasárnapi azonban a nemzet volt maga. Az a kormányé volt, az övé egészen. Hát ez kié volt? Hát ennek nincs gazdája? Hát ez nem kell senkinek?

Dehogyan nem kell. Oszlatnák fel csak ma az országgyűlést, meglátnák, hogy azt dalolná: vagyok én valakié, de nem a Wekerléé . . .

Az a nemzet ez, a mely Deák s Andrassy körül csoportosult s nem rajta mulik, ha a mostani kormányban Deákból s Andrassyból nincs egy csipetnyi sem. Mit tehet ez a nemzet róla, ha a szabadelvű párt zónajegyekkel kormányoz s tüntetésekből élőködik?!

Vajjon nem tehet? Ó nem, de a parlamentre vár a kötelesség, hogy a fehérvasárnapi nemzettel a márczius 4-ik desualja: mert a 67-es alapnak meg kell tisztulnia.

Igy támad fel Deák. Igy támad fel Andrassy. Kossuth azért szállott le sirjába, hogy őket fölbresszse. A parlament feladata: ennek megfelelni. Ha a parlament nem felel meg, akkor majd megfelel a nemzet.

A „közvélemény.”

II.

Láttuk, mi a közvélemény s milyennek kell annak lennie a szó igazi értelmében. Ámde az ilyen keresztény értelemben vett közvé-

igyekezett csinálni maga mellett az érkezett vendégnek.

Birkés módfelett el vala ragadtatva, midőn az uri társaság mindegyike melegen kezét szorított vele. Követ-választási korteskedésén kívül ez volt az első eset, hogy uri emberek vele nyilvánosan kezét fogtak. Most már önérettel tekintett ki a nagy teremben levőkre, hogy megmutathassa, miszerint az ő kezébe nem csak pintérkalapács, de uri kéz is belepaszszol.

— Alig birtam Birkés urat becsalni — szólt Oszkár, apja mellett megállva — oly vonakodva jött, mintha vágóhidra kísértem volna.

— Gsak nem tán? — szólt Kajdácson — azt hiszem, Birkés ur nem szégyelheti magát a mi társaságunkban?

— Dehogyan, dehogyan, hanem hát . . . . . tetszik tudni . . . . . mégis csak . . . . . de meg aztán . . . — hebegé Birkés.

Oszkár pár percig még izgett-mozgott, majd kisurrant a kis szobából és egy tekeasztalnál játékba kezdett.

Kajdácson csengetett a kelnernek s még egy üveg bort rendelt az asztalra. Az urak ezután lépten-nyomon kínálgatni kezdték Birkést, ki házi szokásához híven, rendszeren csordultig tölté s fenéig kiüríté poharát.

A harmadik rendelésnél, melyet Eggenberger doktor reszkérozott meg, már Birkés ur szemei úgy fényltek, mint a sz. János-bogár

ménytől a modern felvilágosultak jobban irtóznak, mint az ördög a tömjéntől. A vallás — mondják ők — jó lehetett a közép- és előbbi korban, de ma már semmi szükség sincs reá.

Korunkban modernnek kell lenni mindennek. Azért aztán neki ment a modern liberalizmus a „közvélemény“-nek is, jól megkinozta s új bőrbőre bujtatva kikiáltotta, hogy a közvélemény egyedüli irányadója a nyilvános és közéletnek. Tehát nem az erkölcs és jog örök elvei. Így aztán a „modern közvélemény“ nem az említett örök elvek szerint mondja ki ítéletét, hanem inkább maga a közvélemény csinálja az elveket is azon érdekek szerint, amelyek épen a szőnyegen vannak. Hogy aztán az ilyen közvéleményben semmi szilárd, maradandó elem nincs, az bizonyos s így az mindennap változik, amint a fennforgó érdekek kívánják. Innen származik aztán az a furcsa állapot, hogy a közvélemény ma egy bizonyos elvet agyba főbe dicsér, holnap pedig ugyanezen elvet a pokolra veti. Ami ma igaz, az holnap már hamis; ami ma elmés, azt holnap már a holtak országába dobja. Megtörténik, hogy ma egekig magasztal bizonyos államférfiut s tömjénez neki, holnap pedig kegyetlenül elítéli és sárral dobálja. Szóval a modern közvélemény igen ügyes és élelmes s mindig meg tud alkudni a körülményekkel.

Szilárd jellem, elvhűség, ez előtte mind fikció. — Mindamellet van a modern közvéleménynek mégis egy elve, amelyhez hűtlen soha sem lesz, s ez az elvtelenség. Igazán elmondhatja magáról, hogy elvem az elvtelenség. És az ilyen közvélemény már annyira gyökeret vert a társadalomban, hogy most már mintegy jogosan követeli magának a feltétlen hódolatot s aki ezzel ellenkező meggyőződést mer nyilvánítani, azt vagy agyon hallgatják, vagy pedig ledorongolják s reactionariusnak, a haladás ellenségének s a kortól elmaradottnak bélyegezik. Jaj azoknak, kik az erkölcs és jog örök elveit sikkra mernek szállani.

Csak úgy szórják a fejébe akkor az ultramontanizmust, klerikalizmust, fekete sereget, középkori hierarchikus uralom hajhászatot, s más ezekhez hasonló titulusokat.

Vagy csak, hogy messzire ne menjünk, a legközelebb is gyönyörködhetünk a modern

szárnyai. Nyelve megoldódott, kezével jobbra-balra hadonázva, beszélt sok mindenféléről és egyébről, mit a többi urak udvariás figyelemmel hallgattak, minden szavát helybenhagyással tisztelvén meg.

— Nem kártyáznánk egyet barátaim? — kérde Kajdácson.

— Éppen indítványozni akartam — szólt Kurta Jeremiás — Birkés barátunk bizonyára kitűnő kompanista.

Birkés ur a „barátunk“ szóra feldobogni érzé szívet s bár kopkán és máriáson kívül legfeljebb még filkót játszott, késznek nyilatkozott a játékra.

Kajdácson, ki nagy ferblista volt, ezt a játékot indítványozá.

— Nekem mindegy — szólt Eggenberger doktor.

— Ennekem is, — mondá Kurta Jeremiás — ha Birkés barátunknak nincs kifogása ellene.

— Ferblit nem próbáltam még — szólt Birkés — de megpróbálom.

— Bagatell az egész — felelt Kajdácson — majd megtanítjuk, Birkés barátom.

Birkés a „barátom“ szóra újra zakatolni érzé szívet s tárczája magától kinyílt zsebében.

— Nem bánom, hát játszunk, ha a tekintetes uraknak úgy tetszik — szólt

közvélemény egyik organumának, a liberalis sajtónak termékeiben, midőn egyik liberalis párt lap a következőkkel traktálta olvasóit: „A reakciónak sziszegő kigyója felütötte fejét, de a magyar nemzet „egy szabadelvű óriás, el fogja tiporni a gonosz ellenséget.“ — „Az ultramontanok fekete serege bujkál, hogy megmérgezze a magyar nemzet lelkét, de a viláosságunk láng pallosával ki fogjuk üzni a sötétség pokoli lovagjait.“ — „A világi és papi jezsuiták beakarják hozni Magyarországon a legrosszabb idegen uralmat, a rómain, mely a középkori inkvizíció máglyájára vetné szabadságunkat, ha nem volna a szabadelvű párt, mely nagy miniszterek vezérlete alatt győzelemre viszi a haladás eszméit, a kötelező polgári házassággal Rómát s a papságot legyőzi.“ — „A klerikálisok törpe minoritása hiába festi nemzeti szintűre a pápai zászlót, nem ámit el vele senkit, mert nem hisz többé senki Apponyinak, ki minden szélnek forgatja köpenyegét, bebizonyítja a megyék és városok tüntetéseit, hogy a szabadelvű párt birja az ország „közvéleményét.“ Igy üvöltöznek napról-napra a liberalis párt lapjai s harcolnak Don-Kissothoz hasonlóan nagy elszántsággal a képzelt, soha sem látott ellenség ellen. Ez a modern szabadelvű párt modora. Tehát neki minden szabad, mert ő szabadelvű, de csakis neki. Más ne merészelje meggyőződését nyilvánítani, ha az az övével ellenkezik. Ez aztán a szabadelvűség. — Igy fajul el a közvélemény s lesz hamissá, ha a nép értelmét hamis tanokkal megzavarják s így tulajdonítja a liberalizmus kizárólagos sajátjának a közvéleményt, a melylyel aztán csapkod hol jobbra, hol balra s a melylyel mindenkit ledorongol, ki ellenkező nézetet mer vallani. Az ilyen közvélemény tehát amint látjuk, nem normális s ezen segíteni kell, fel kell világosítani s rendes medrébe terelni a közvéleményt. És ez nem is a legnehezebb feladat, ha a hivatottak komolyan veszik hivatásukat. A közvélemény organuma gyanánt a sajtó szerepel. Ennek aztán nem csak az a feladata, hogy a közvéleménynek hű tolmácsolója legyen, hanem feladata, arra szükség idején visszahatni is. Ha tehát valamely hamis tan a népitéletet megzavarta, azt felvilágosítani s a rendes utra terelni a sajtó

Birkés néminemű aggodalommal az előtte ismeretlen játék kimenetele iránt.

— Ugyan ne teketóriázzál Birkés barátom — szólt Kajdácson — jó czimborák tegeznek egymást és nem tekintetesznek, igaz-e doktorkám?

— Kétségtelenül — válaszolt a doktor és a végrehajtó egyszerre s rögtön poharat emelve, koczczintottak Birkés urral, megiván vele a „te-tu“ barátság-poharat.

Birkés szédült a boldogság terhe alatt s közel volt az elolvadáshoz a magas megtiszteltetés mámorától. Ez vala életének dicsőségre nézve legkövőbb napja. S e perctől kezdve „te“-gezni kezdték Birkést valamennyien és Birkés valamennyit. Birkés el vala ragadtatva a csillagokig az eddigi eredménytől. Forgott vele a világ és ő a világgal, habár még csak a tizedik üveg üresedett ki. Azt hitte, hogy csak egyetlen egy boldog ember van a világon és ez ő — Birkés Dénes, pintér mester. És mint a szivárvány a kiderült ég kárpitján, végigvonult lelki szemei előtt az az eleven jelenet, midőn majd künn, a nyilvánosság előtt, alkalmadtán úgy mestertársainak, mint az egész világnak fülehallatára hangosan fogja mondhatni az utcán egyiknek-másiknak három uri czimborái közül: szervusz Kajdácson barátom! szervusz doktorkám! szervusz Kurta barátom! Egy arasszal magasabbnak érezte magát, s mellét,

kötelessége. Ez volna a sajtó teendője a közvéleménnyel szemben. Hanem éppen itt a hiba. Itt a legnagyobb baj. A mai sajtó-termékek, különösen a hírlapok nagy része, nem csak hogy arra nem ügyel, hogy a népitélet igaz legyen, de sőt ő maga, kész akarva iparkodik azt megzavarni s irányítani úgy, amint az ügy, melynek szolgálatában áll, megkívánja. Egy kis hasznért ma ennek az ügynek áll szolgálatában, holnap, ha más többet ígér, ahoz szegődik s a mellett veri a nagy dobót.

Szomorú, de igaz dolog s hiába nem tehetek róla, ha „nem lehet, hogy ne beszéljünk azokról, amiket láttunk és hallottunk.“ (Ap. Csel. 4, 20.)

Gébel György.

Ezredéves kiállítás.

Az 1896-iki ezredéves kiállítás szervezési előmunkálatait lényegükben befejezték és most már a tulajdonképeni kiállítási munkák időszaka kezdődik. Az országos bizottság és a csoportbizottságok megállapították a kiállítás mindegyik osztályának programját és kereteit; — sok merész újító eszmét fogadtak el, nagyratörő czélokot tűztek ki. A kiállítás ügyeit intéző kormányfőriak nem riadtak vissza semmi költségtől, hogy úgy az egész kiállítási terület, mint az egyes kiállítási épületek méltó színvonalú legyenek az országos évezredű versenynek, a megvalósítandó nagy eszméknek. A tavaszi idő beálltával száz meg száz munkás kéz jön mozgásba, hogy a városligetet átalakítsák az ezredéves kiállítás színhelyévé, a hol azután föl lehet építeni a csarnokokat, a melyek a nemzeti munka remekeit befogadják majd. Végül a kiállítási igazgatóság szétküldte már a bejelentési ívek tíz ezreit és minden városban, minden megyében működnek már a közegek, a kik az egyes kiállítóknak megadják a szükséges utbagazításokat. Most a nemzet munkásain a sor, hogy a kijelölt, kitűzött kereteket betöltsék tehetségük és szorgalmuk eredményeivel, hogy bejelentésük az ész és a kéz remekeit, melyek bemutatása által tanúsítani fogják, hogy ezer év

mely eddig a szerénységtől behorpadva volt, előkelően kidülleszté, mint ezt uri czimboráinál látta. Előre érezte a gyönyört, mint fognak szegény iparos társai bámulni, csodálkozni, álmélni és nagy karikaszemeket mereszteni. Hát még mit fog felesége, Zsófi és leánya, Erzsók mondani, ha megtudják tőle e hallatlan megtiszteltetést, a mely őt a grifben érte! Eddig is volt tekintélyem a háznál és iparos társaim előtt — füzé gondolatait tovább Birkés — hanem ezután már csakugyan hogy . . . hójé! . . .

Birkés nem ért rá kiegészíteni gondolatját, mert a kelner látván üresen az üvegeket, Birkés mellé ugrott.

— Méltóztatnak még parancsolni a tekintetes urak? — kérdé a kelner Birkés felé fordulva s ennek balfüléig lehajolva.

— Már hogy is tud ilyet kérdeni barátom, hát nem látja, hogy elfogyott a bor? — pattogott Birkés méltóságos önérzettel.

— Éppen azért voltam bátor kérdeni — felelt alázattal megöbrölve a kelner távozóban.

— De Dénes barátom, hova gondolsz? Talán elég is volna már a jóból — vágott közbe a doktor.

— Ejh, mit? Nekem az elég nem sok és a sok soha sem elég — felelt Birkés élcelődve.

— Hja, van annak, a ki meg nem iszsza, tréfálódzék a végrehajtó

multával a műveltség milyen magas fokára emelkedett a nemzet az ő termelés, az ipar, a kulturális haladás minő alkotásai és vívmányai biztosítják a magyar államnak a második évezredet. A legutóbbi hetek eseményei elterelték az ország figyelmét az 1896-iki ezredéves kiállítástól. De ez az idő nem veszett kárba. A nemzeti lelkesedés hatalmas megnyilvánulása fölkelte az egész művelt világ érdeklődését és a nemzet minden fia most még inkább meg fogja ragadni az alkalmat, mely 1896-ban kínálkozni fog arra, hogy a világgal megismertessük a most megnyilatkozott erkölcsi erőnek szellemi és anyagi hatalmi eszközeit is. Az időpont most a legkedvezőbb. Most mikor az egész magyar nemzet annyira egynek érezte magát, most gondoljon mindegyikünk arra, hogy a millenium ünnepén mivel fog a maga részéről hozzájárulni ahhoz, miszerint a nemzeti próbatétel a nagyszabású kerethez, a kitűzött célhoz, az évezredenkint csak egyszer ismétlődő alkalomhoz méltó legyen. És már most szükséges, hogy mindegyik kiállító jelentkezzék; mert így egyrészt a kiállítóknak kellő idejük marad, hogy a kerületi bizottságoktól utbagazítást kérjenek és a bejelentett tárgyak kivételére megfelelő gondot fordítsanak, másrészt pedig a rendezéssel megbízott közegek gondoskodhatnak arról, hogy az ideje korán bejelentett kiállítási tárgyak kellőleg érvényesüljenek és a nemzeti munka millió és millió remeke harmonikusan rendezett, minden részletében gondosan egybeillesztett egészet képezzen.

Itt-ott rébesgetnek kőszá híreket a kiállítás esetleges elodázásáról. A leghatározotabban állíthatjuk, hogy ezeknek a mende-mondáknak semmi alapjuk sincs. Kiállítás technikai szempontból semmi ok sincs az elodázásra, mert az egyes-egyedül csak a kiadások növelését eredményezné. Egyesek bizonyos szabású közmunkák befejeztétől akarnak függővé tenni a kiállítás megtartásának idejét. Ez képtelen kívánság; mert a hatalmasan haladó Magyarországon most már mindig fognak nagy közmunkák folyni; de a magyar állam megalkotásának ezredik évfordulója úgy a mint a köztudalom azt megállapította: olyan mozzanat, a

— Jut is, marad is — felelt Birkés a legkövérebb önteltséggel — egy pár tizesért még nem szoktam a szomszédba futni.

— Teringettél! — kiált fel Kajdácson — gondoltuk-e, hogy ez a mi Dénes barátunk Dárius kincseivel rendelkezik?

— Dejsz, a gazdag embereket, ha ki se dobolják, jól ismeri a nagyérdemű közönség — szólt a végrehajtó a doktorra kacscintva.

— Oszsd már azt a kártyát Izaiás barátom — mondá Birkés kezdő bizalmaskodással.

— Nem Izaiás, hanem Jeremiás a nevem, Birkés barátom — felelt a végrehajtó nevetve.

— Egyre megy, próféta mind a kettő — jegyzé meg Kajdácson mentegetőleg.

A kelner elhozta az új rendetményt s mindnyáján koczintottak.

Birkés sziníg tölté poharát, míg a többiek csak kvaterka mértékkel élveztek.

— Ugyancsak birja a mi Dénes barátunk — szólt Kajdácson letéve poharát — én sem vagyok puliszkából gyurva, sokat elbirok, hanem úgy látom, hogy Dénes barátom rajtam is tul tesz.

— Nem hiába pintér — élcelődött a végrehajtó — látszik rajta, hogy hordókkal manipulál, a hordó pedig atyafiságos viszonyban van a borral, Dénes barátunk pedig a boros hordóval.

melyhez képest még a legnagyobb szabású közmunka is elenyészik. Tehát itt az ideje, hogy a nemzeti munka összes képviselői az alkalmat, a hol a hazafias felburdutást évezredre szóló alkotásban megtestesíthetik, siessenek megragadni és az 1896-iki milleniumi kiállításon bemutatandó remekeit, az illetékes közegek-nél bejelenteni tovább ne késsenek.

Hazánk.

A püspöki tantervet revideáló bizottságba a biboros hgprimás által újabban f. hó 28-án kinevezett tanító-tagok névsora a következő: Barabás György (sárvári), Bertalan Vincze (egyházm. főtanf. tollnok), Bielek P. Antal (g. sz. kereszti), Csáky Elek (somogyvámosi), Dreisziger Ferencz (adai), Ember Károly (felsőbányai), Gergelics József (pécsi), Lehotzky József (rudóbányai), Szokolay István, (bussai). Összesen tehát 9 gyakorlati téren működő tanító fog részt venni a revízió nagy horderejű munkájában. Adja Isten, hogy gazdag tapasztalataikat a revízióknak minél sikeresebb keresztülvitelére érvényesíthessék. Isten bő áldását kívánjuk munkálkodásukra!

Kossuth Lajos eltemetése után rengeteg számu küldöttség tisztelgett a Kossuth fiuk előtt. A testvérek mély meghatottsággal fogadták a tisztelgőket s mindenkinek juttattak emlékül egy-egy ágat, levelet a Kossuth Lajosnak szánt koszorúkból.

Kossuth Ferencz és Lajos meglátogatták az országgyűlési pártok elnökeit és velük a pártköröket, a nemzeti kaszinót; ezen kívül számos magán látogatást tettek, így Gerlóczy polgármesternél, Jókainál, Samassa egri érseknél, Szmracsányi szepesi püspöknél stb. A temetőben Deák Ferencz és gr. Battyányi Lajos mauzoleumait, a budavári honvéd-emléket, mindenütt koszorut helyeztek el s Ferencz rövid beszédet mondott.

A végrehajtó szavaira mindnyájan hangosan kacagni kezdtek, mire a grifben jelenlevő vendégek közül többen feléjük fordultak.

Közben a kelner egy terítéket és egy nagy porciót rostélyost tett Birkés elé az asztalra.

Birkés kérdőleg tekintett föl.

— Kajdácson Oszkár ifju ur rendelte uraságodnak — szólt a kelner.

— Ugy? Ezt már szeretem — mondá Birkés és a nyaka körül felkötve az asztalkendő két szélét s nekigyürkőzött a falatozás-hoz. A nagy adagot, bár már otthon jól megvacsorázott, pár percz alatt felemészte. A mohó evéstől szemei oly merevültek voltak, mint a mérgezett patkányé.

— Igyál rá egy kis bort, Dénes — szólt Kajdácson — nehogy megártson a zsiros falat.

— Mondasz valamit, barátom — hebegé Dénes, leöblítve torkát egy nagy pohár óborral.

A játék folytatódott és pedig most már nagyobb betétekkel. Birkés, a ki más alkalommal minden krajczárt előbb a fogához szokolt verni, mielőtt kiadta volna, most természetellenére pazarló lett az uri társaság kedvéért.

— Ej, mit piczulázunk — kiáltott tüntetőleg, meg akarván mutatni uri barátjainak, mekkora kövér a tárczája — játszunk bankóra!

— A hogy tetszik, Dénes barátom, — szólt Kajdácson titkos örömmel — úgy is csak a kedvedért kezdtük a legelsőbb grádicson a

Kossuth Lajos Tivadar a fővárosból már f. hó 5-én Nápolyba elutazott. Ferenc azonban még 2—3 hétig itthon marad s valószínű, hogy végleg haza jön, míg Lajos, úgy látszik, külföldön marad.

Asbóth Ilona vezetése alatt a fővárosi gyászoló hölgyek impozáns küldöttsége is tisztelt a Kossuth fiuknál; ugyancsak egy 300 tagból álló női deputáció indult Benyovszky grófné vezetése alatt Ruttkaynéhoz, kit azonban betegsége miatt a hölgyek fogadásában Ambrozovicsné helyettesített.

Királyunk f. hó 6-án Ferdinánd bolgár fejedelmét magánkihallgatáson fogadta.

Félmilió mellbeteg Magyarországon.

A fővárosi tüdő-speczialisták közül többen, minap dr. Lőrinczy F. zöldfa-utcai intézetében tartott értekezletükön konstatálták, hogy a rendkívül dúló tüdővést főleg a mellbeteg tanulók terjesztik társaiknak s ezek családi köreiknek megragályozása által. Szükséges tehát, még pedig sürgősen, hogy az iskolák orvosilag gyakrabban megvizsgáltsanak s az előhaladott szakban levő betegek a távolmaradásra kényszerítsenek.

Zarándoklat Rómába. Főpásztori engedéllyel f. év július hó 25-én Budapestről (IV. ker. sz. ferenczrendiek templomából) Rómába indul egy zarándoklat, melyben egyháziak és világiak, férfiak és nők, magasabb állásuak és az egyszerű népből egyaránt, nyelvkülömbőség nélkül részt vehetnek. Történik pedig ez azon szándékból, hogy édes hazánk róm. kath. hívei ismételtén és minél nagyobb számban dicsőségesen uralkodó pápánk, XIII. Leo ő szentsége iránt hű s fiúi ragaszkodásukat és legmélyebb hódolatukat nyilváníthassák. Együttal szemlélhélik az „örök város” főbb nevezetességeit, mi által sz. hitük és az anyaszentegyház iránti szeretetük erősödik. Utunk a legközelebb és legjutányosabb leendő; t. i. Budapestről Fiumén és Anconán át Rómába; visszafelé Assisibe és Lorettóba való kitéréssel, ugyan-

betétet, játszunk tehát a magunk módja szerint nóbelül.

Birkés kivette oldalzsebéből tárczáját s a világosság felé fordulva kinyitá, hogy uri czimborái jól láthassák a garmadába csömöszölt bankókat.

A játék ettől kezdve a kor színvonalára emelkedett. Elejénte változó szerencsével játszottak.

— Na nézze az ember — jegyzé meg a végrehajtó hamiskás mosolylyal — azt hittük, hogy Birkés barátunknak nincs fogalma a magasabb színvonalon álló játékhoz és ime . .

— Dehogyan nincs fogalma, dehogyan nincs, egészíté ki a doktor — a kinek annyi pénze van, mint Dénes barátunknak, annak fogalma is van, csak a n d u n g j a legyen.

Birkés nem érté ugyan az „andung” szót, de azért ráfelelte, hogy: *P e r s z e*.

Később a játék szerencséje megfordult. Birkésnek csakis szemszurásból juttatott a szerencse egy-egy kisebb tételt.

Igy mult az idő szakadatlan ivás, társalgás és kártyázás közepett az éj legszélsőbb határáig.

A vendégek nagyobb része közben már elszéledt; csupán Oszkár mulatott még néhány ifju barátjával a tekeasztal mellett.

Mikor végre a hajnal sugara betekintett a grifmadárhoz czimzett fogadó egyik felső ablaküvegén s Birkés kövér tárczája észrevehetőleg megösztvéredett, kezdtek egymásra integetőleg

azon az uton haza Budapestre. Az utazási költség kétszáz személy részvételénél, a m. kir. államvasutak városi menetjegy-irodájának tervezete szerint a következő: Ellátás nélkül: I. oszt. 52 frt, II. oszt. 42 frt, III. oszt. 30 frt. Ellátással, kalauzolással együtt: (öt napra Rómában) I. oszt. 85 frt, II. oszt. 70 frt, III. oszt. 40 frt. Az elszállásolás úgy történik, hogy az I. oszt. utasok egy-egy szobában, míg a II. oszt. utasok ketten egy szobában helyeztetnek el, a III. oszt. utasok pedig többen együtt a hospitiumban lesznek ellátva. Nagy gondot fordítunk arra, hogy a t. zarándokok kellő előzetkenységben részesüljenek. Ő szentsége előtti megjelenhetésükre nézve is lépéseket teszünk, de az idő csak későbbben jelezhető. Ezen rövid közlés szolgáljon egyelőre meghívásul, mert a részletes terv csak a beszerzett tudnivalók és az utazási körülmények okadatolt tanulmányozása után közölhető; mi valószínűleg május hó első felében történik. Kérjük a t. részvevőket, hogy az előleges költségek fejében 5 frtot beküldjenek; a többit pedig elhatározáskor, vagy később, mikor a végleges utiterv közölve lesz; miről pontosan leszámolunk. A külön gyorsvonatot, valamint a zarándokutat illető anyagi ügyeket a m. kir. államvasutak városi menetjegy irodája dobozza, mely Schwimmer Pál ur főnöksége alatt áll. Az előleges jelentkezés történhetik május hó 15-ig, a végleges jelentkezés pedig június hó 10-ig. Jelentkezni lehet Schwimmer Pál urnál (IV. Hungária szaloda, Mária-Valéria-utca), vagy nálam (IV. ferencziek-terén 8. sz.). Végre felkérjük a t. résztvevőket arra, hogy állásuk- és ismeretségüknel fogva ezen külön alkalomra „Péter-fillérek” gyűjtsenek és vagy előre beküldjék, vagy magukkal hozzák. Budapest, 1894. ápril 5. Anderlik Ferencz világi vezető, Schwimmer Pál zarándokvonat rendező, Róder Lóránt sz. fer. r. aldozár IV. fővezető.

Külföld.

A belga trónörökös eljegyzése. Udvari körökben erősen tartja magát az a hír, hogy a

tekinteni a kor színvonalán álló uri kártyások.

Birkés keblében azonban sokkal nagyobbra fuvódott az önéret, semhogy elárulta volna uri barátjai előtt tárczájának meglapult körülményét.

— Talán mozoghatnánk már haza felé is doktorkám — szólta Kajdácsy.

— Ahogy tetszik — felelt az egykedvűen.

— Mennyit vesztettél Dénes barátom — kérdé a végrehajtó.

— Pakatel — szólta Birkés a Kajdácsy műszavát utánozva s alig birt fölkelni ülőhelyéről.

Miután Birkés fizetett, mindnyájan odahagyták a grifmadárhoz czimzett fogadót, csak Oszkár maradt ott még czimboráival.

A vendégfogadóból kijöve, a kártyás uri czimborák egyenkint kezét fogtak Birkés ural a legközelebbi viszontlátásig . . . És elváltak egymástól, Birkés keleti, a többiek nyugati irányban.

— Ezt a Birkést ugyancsak megkoppasztottuk — szólta nevetve Kajdácsy társaihoz.

— Hadd fizessen a g y a p j á v a l, ha már Birkés a neve — viszonzá a doktor mosolyogva.

— Azt hiszem, elvitt a grif a bolondnak vagy husz hordó árát, ha nem többet — szólta a végrehajtó nevetve.

Birkés a hegy-utczában lakván, egyedül

belga trónörökös jegyet fog váltani a németalföldi királynővel. A királynő anyjával május elején Brüsszelbe utazik.

Orosz-Lengyelországban az ázsiai kolera újra fellépett. Eddig már több haláleset fordult elő.

Az angol királynő Abbáziában. Viktoria angol királynő legközelebb meglátogatja Abbáziában a német császárt és a feleségét. A királynő 6-án indult Florenczből. Egyik udvari tisztviselője már Abbáziába utazott, hogy megtegye a szükséges előkészületeket.

A szent sir őrzője. Jeruzsálemben, mint egy távirat jelenti, nagy ünnepeisséggel vonult be Aurelio de Búja apát, a szent sir új őrzője. A pályaudvaron az idegen hatalmak konzulai fogadták az apátot, a ki aztán bevonult a városba.

Uralkodók Kopenhágában. Vilmos császár a dán trónörökös ezüst-lakadalmára szóló meghívást Abbáziából távirati uton elfogadta és szives köszönetet mondott azért, hogy ez a családi ünnep alkalmat nyújt neki a találkozásra barátjával, Sándor czárral. A walesi hercegi házaspár szintén elfogadta a meghívást. — Tehát Kopenhágában a német császár, az orosz czár és a walesi herceg találkozhatnak. S vajjon mi kihatása lesz a nagy politikára és a fegyveres békére e találkozásnak? Semmi! Marad minden a régi, szaporítjuk továbbra is a katonaságot és szárazon tartjuk a puska-port.

Vilmos császár mindenképen szeretné királyunk és a czár között a találkozást létrehozni; most ezen munkálkodik. A találkozás könnyen megtörténhetik.

Velenczében Vilmos császár és Umberto király barátságos kézszerítésre összejöttek.

Az anarkisták nem alusznak s úgy látszik, kedvencz munkahelyül Parist, a szabad-

ballagott haza felé. A reggeli szürkületben a hajnali csillag szolgált neki illendő lámpásul.

Hanem azért ugyancsak megmarkolta kampós nádbotját, nehogy elessék a sima uton. Különben bottal is dülöngött felváltva, hol jobbra, hol balra, elgondolva, mennyivel jobb a négy-lábu állatoknak, hogy van mire támaszkodniok, míg neki a bot csak félistápu szolgál. Csudálkozott, hogy a bot feje sulyosabb a két lábánál, a melyet pedig a kampós bot is pótolta. Hazáig minden egyes vele találkozóknak méltóságos leereszkedéssel kiáltott oda: Szervusz! Szervusz!

Szerencsére a találkozóknak Birkést csak annyiban ismerték, hogy részegszamba vehető ember az, a ki nekik azt mondogatja, hogy: szervusz! szervusz!

Birkés Dénes pedig elégtlenül ért haza, hol az utcaajtó helyett a kapun tapogatózott, melyen hasztalan kereste a kilincset.

Végre a tehénpásztor mondotta meg Birkésnek, hogy nem a kapun, hanem az ajtón van a kilincs és hogy elhagyja, megnyomta előtte az ajtózárt s kinyitá az ajtót Birkés előtt, a ki homályos öntudatában érzett hálájának e megtisztelő szóval adott a csordapásztor iránt kifejezést: sze-er-vu-usz! . . .

kőmivesség, vallástalanság és istentelenség gőczpontját szemelték ki. Ők itten Isten ostora, mely bűnbánatra és megtérésre hívja fel az intéző ateista köröket. F. hó 4-én a Foliot vendéglőben újból bomba robbant fel a híressé lett czardinia skatulyában. A tettes ismeretlen.

Vidék.

— **Vármegyénk** közigazgatási bizottsága f. hó 5-én rendkívüli ülést tartott Ujfalussy Sándor főispán elnökle alatt. A vármegyei gyámpénztárnál u. i. 9987 frt 50 kr. értékű regale-kötvények elsikkasztásának jöttek a nyomára. Ezen sajnós esetet azonnal bejelentették a belügyminiszternek, a ki tudomásul véve a főispán ur eddigi intézkedéseit, utasította a presidiumot, hogy a vizsgálatot és a szükséges további intézkedéseket a saját hatáskörében tegye meg. Ennek folytán f. hó 5-ére rendkívüli ülésre hívta össze a főispán a közigazgatási bizottságot, mely elhatározta a vármegyei pénztárak összes alapjainak megvizsgálását. A felvilágosult XIX. század epidemiája a korupczio.

— **Batiz-Vasvári.** Kedves kötelességünknek ismerjük a nyilvánosság ez utján is mély köszönetünket nyilvánítani. Tettes dr. Darabánt János vingai ügyvéd urnak, azon kegyes figyelemért, hogy egyházi szószerűnk felállítására 360 frtot küldeni kegyeskedett. Midőn e magas jótéteményért ismételen ez uton is kifejezzük hálaköszönetünket, őszinte imáinkban kérjük a jó Istent, hogy Tettes uraságotat az igaz vallásosság áldásaiban részesítve sokáig tartsa. Batiz-Vasvári, 1894, ápril 10. Papp János, Strenk János egyházi gondozók.

— **Szolyva.** Azon tanítók között, kik Budapestre a 10 napi gyümölcsenyésztési és faojtási tanfolyamra lettek küldve, van Törös Sándor szolyvai állami iskolai igazgató-tanító. A szolyvai iskola mellett terjedelmes faiskola van, ellátva minden szükséges kertészeti eszközzel. A hivatalos közegek úgy számítanak, hogy a nép megkedvelve az okszerű gyümölcsfatenyésztést, egy jövedelmi forrást nyit ezáltal magának. Matavoszy Béla kir. tanfelügyelő gondosan igyekszik az iskolában az értelmi képzése mellett a gyümölcsfák kezelésére a tanítóság figyelmét felhívni oly magasan fekvő helyen is, mint Felső-Hrabonicza. Mert bár az éghajlat zordonabb, mint Munkács mellett, de azért néhány faj alma és körte, különösen pedig a szilva itt a hideget kibírja és bőven terem s ha a nyár elég hosszú, a berczenzei szilva Alsó-Vereczkén is megéri. Eddig a németek, itteni köznyelven a „svábok“ törődtek a gyümölcsenyésztéssel. Van itt egy kis német község, a neve Ervinfalva, 14 házból áll egy hegytetőn sűrű erdővel körülvéve. A kertek úgy néznek ki, mint egy szilvaerdő a sok szilvafától. És pedig tavaly ősszel lengyel kereskedők 30—40 forintot fizettek egy-egy gazdának a szilvatermésért és gondosan becsomagolva szállították Sztrijbe és Lembergbe. Sőt akadnak e gazdák között olyanok, kik a beregszászi gazdasági egylettől a gyümölcsenyésztés jutalmául elismerő oklevelet is kaptak. R. I.

— **Petrova és Ruszpolyána** között, kirabolták a karriol-postát. A rablók korommal feketítették be arcukat, hogy fölismerhetők ne legyenek. A postakocsi egész tartalmát elvitték, mintegy 300 frtot s azután nyom nélkül eltűntek. A csendőrség nyomozza a tetteseket, de mindeddig eredmény nélkül.

Helyi hírek.

— *Lapunk azon t. olvasóit, kik lejárt előfizetéseiket mindeddig még nem ujtották meg, tisztelettel kérjük, hogy az előfizetések iránt intézkedni sziveskedjenek.*

A „Heti Szemle” kiadóhivatala.

— *A szatmáregyházmegyei irodalmi kör elnöksége tisztelettel kéri ismételen mindazokat, kikhez a „Nép-könyvtár”-nak „Kömlővirág” cz. első füzetéből terjesztés végett példányokat küldött, sziveskedjenek azok árát szerkesztőségünk címére beküldeni.*

— **Püspök urunk** ő méltósága székhelyéről pár napra Budapestre utazott.

— **Honvédek fölesketése.** Ő felségének mult évi október hó 29-én kelt legfelsőbb elhatározása folytán a f. évi márczius havában tényleges szolgálatba lépett honvéd-ujoncok és póttartalékosok ünnepélyes felesketése f. hó 8-án d. e. 10 órakor a kálvária kertjében tartott meg. Ezt megelőzőleg Jandrisics János apát-plebános ugyanott táborig misét szolgált s lelkes beszédet intézett a hadfiakhoz.

— **Zászlószentelés.** Mint örömmel értesülünk, a városunkban üdvösen működő polgári Mária-Társulat jövő vasárnapon, mint sz. József védnökségének ünnepén d. u. 5 órakor meg akarja szenteltetni a kálvárián amaz új lobogót, mely pár hét előtt adományokból lett beszerezve.

— **Városi közgyűlés.** A polgármester elnökle alatt f. hó 9-én tartott rendes havi közgyűlés lefolyását a következőkben adjuk: A kereskedelemügyi miniszter leiratára, melyben tudatja, hogy a tiszaujlaki közut építése folytán szükségessé vált kisajátítási eljárást nem engedélyezi, miután az kellőleg nincsen előkészítve, közgyűlés a hiányok pótlását elrendelte, s annak szabályszerű megvitására f. hó 19-re egy rendkívüli közgyűlést tűzött ki. A zárszámadást elfogadta s a köz- és árpapnkek elhelyezésére nézve a mostani állapotot tartotta fent, hogy t. i. azok a négy pénzintézetnél lesznek ezután is elhelyezve. A szatmár-bikszádi vasutra megszavazott 30 ezer frtot a kormány engedélyezte. A kórházi tisztviselők nyugdíjazására nézve elrendelte a nyugdíjszabályzat megfelelő módosítását. Halász István pénztári szolgának végkielégítésül két évi fizetést szavazott meg. Polgármesternek 6 heti, tisztügyésznek 6 heti és Fürst Viktor számtisztnek 4 heti szabadságot engedélyezett. Tudomásul vette a pénztári vizsgálatról szóló jelentést s végül Joó József rendőrtiszt halála folytán megüresedett állás betöltése iránt intézkedett, elrendelvén a pályázat kihirdetését.

— **A szatmári ev. ref. lelkész-választás** f. hó 8-án ment végbe. Megválasztott nagy szótöbbséggel Rácz István, kisvárdai lelkész.

— **Pénztárvizsgálat.** Böszörményi Károly kir. tanácsos, polgármester, Hérmán Mihály tisztifőügyész, Novák Lajos főszámvevő, Fürst Viktor számtiszt, Antal Kristóf és Lengyel Károly törvényhatósági bizottsági tagok jelenlétében f. hó 6-án délután véletlen pénztárvizsgálatot tartott s a bizottság mindent a legnagyobb rendben talált, s Kertészffy Gábor pénztárnoknak elismerő megelégedését nyilvánította.

— **Kataszteri** beclési helyszinelési munkálattal a pénzügyminiszter a helybeli helyszinelési felügyelőséget bizta meg, mely ezen munkálatot városunkban május 1-én megkezdte.

— **A városi sár-erdőn** a tűzifa és más hoszonfák számbavétele befejeztetett s találtott 2495 köbméter vénfa, 3650 köbméter fiatal fa; továbbá 624 folyó méter hiddeszka, 118 f. méter széldeszka, 873 szál épületfa és 44 drb. rönkő; a városmajorba beszállított 362 köbméter tűzifa.

— **Háztűz.** A fitanítóképezde udvarában a kis mosóház f. hó 9-én este 10 órakor kigyuladt s csakhamar leégett. A szomszéd istálót és tüzelőfa állományt a képezde növendékei megmentették.

— **Az orsz. dalárszövetség** a f. évi fiúmei dalünnep sikerének biztosítása czéljából a tag-egyesületek karmestereit f. évi ápril hó 8-ra értekezletre hívta össze Budapestre, hol az előadandó összdarabok egyöntetű előadását beszéltek meg a megjelent karmesterek Erkel Sándor a dalárszövetség karnagya elnökle alatt. A mi dalárdánkat Méder M. képviselte. Sajnos, hogy a vidéki dalárdák karmesterei feltűnően kis számban jelentek meg az értekezleten.

— **A helybeli torna- és vivó-egylet** kebelében egy igen életre való eszme pendült meg. Egy verseny táv-gyaloglásról van szó, 35—38 kilométer távolságra. Részt vehet benne az egyleti tagon kívül minden amateur sport kedvelő. A verseny-szabályok, idő és irány legközelebb nyilvánosságra hozatnak.

— **Hirdetmény.** Az 1894-ik évre javaslatba hozott III. oszt. kereseti adóajstrom, mely új üzletek és haszonhajtó foglalkozás kereseti nyeresemény utáni adóra vonatkozik az 1883 évi 43. törv. 18. §-a értelmében folyó évi ápril hó 8-tól a városi adóhivatal helyiségében 8 napi közzemlére tétetik, miről t. közönséget azon felhívással értesitem, hogy a kivetést mindenki megtekintheti. Az adójavaslat ellen az észrevételek e kitűzött határidő alatt írásban a pénzügyigazgatósághoz Nagy-Károlyban, — utóbb az adókivető bizottságnál terjeszthetők elő. — Szatmárt, 1894. ápril 4-én. Novák Lajos, főszámvevő.

— **Hirdetmény.** 1-ször a cs. és királyi hadapród iskolába, 2-ször a fiúmei cs. és kir. hadtengerészeti akadémiába, 3-szor a hadsereg katonai nevelő- s képző intézeteibe, valamint a katonatiszti leányok nevelő intézeteibe való felvétel tárgyában, végre 4-szer a hadsereg katonai nevelő s képző intézeteiben rendszersített s az 1894/5-iki iskolai év kezdetén betöltendő magyar állami alapítványi helyekre vonatkozó pályázati hirdmények a helybeli katonai ügy osztálynál a hivatalos órák alatt az érdekeltek által megtekinthetők. — Szatmárt, 1894. márczius 22-én, főkapitány helyett: Péchy Antal alkapitány.

Irodalom.

— **A magyar nemzeti gyászdal.** Szövegét és zenéjét írta Dankó Pista. Megjelent Valentin Károly fia könyv- és zenemű kereskedésében Pécsen. Ára 50 kr.

— **Uj számtani könyv.** A napokban egy nagyobb szabású munka első füzeté hagyta el a sajtót. Címe: „Vezérkönyv az elemi épiskolaiszámolás tanításához.” Írták: Böngérfi János és Orbók Mór, jónevű paedagogusok. A negyedfél nyomott ívre (56 oldalra) terjedő füzet tömören, jó magyarsággal, élvezetes előadásban nyújtja a számtani tudomány és a számolástanítás történetét az ősidőktől napjainkig, megemlékezik a különféle számológépekről, ügyesen csoportosítja a

methodikai és diaktikai elveket és mindenütt adja a tárgyra vonatkozó irodalmat. A füzetet számos illusztráció és arckép emeli. Szerzők fényesen megmutatták, miként lehet a „száraznak“ tartott matematikai tudományt is élvezetessé tenni. A könyv minden sora elárulja az egyszerűséget, melylyel a szerzők tárgyak iránt viselkednek. Az élénk tollal, érdekesen és világos fővel megírt füzetet paedagogiai irodalmunk határozott nyereségének tartjuk s azért jó lélekkel ajánlhatjuk a tanítóknak, népiskoláknak és más hasonló minőségű intézeteknek. A könyv Drodteff Rudolf kiadásában jelent meg s ára 40 kr. (80 fillér.) A most megjelent füzetet még hat füzet követi, a melyekben az 1—6 osztanyaga lesz feldolgozva teljes részletességgel. A második füzet, mely az I. osztály tananyagát tárgyalja — ápril hónap 1-én került ki sajtó alól.

— **Egyházi sz. beszédek Bourdaloue és Massilon nyomán.** Ára füzve 20 kr. csinos kötésben 2 frt 30 kr. (e. e. s.) Kapható Szalay Sándor székesegyházi hitszónoknál Szatmártt.

— **„Utmutatás a lelki béke megszerzése- és megőrzésére.“** Irta P. Lehen, jézus-társasági atya. Ford. Sarmaságh Géza főgymn. tanár. A hírneves lelkiatyának, Lehennek ezen műve, a mely a czimben jelzett czéljára a legkiválóbb tekintélyeknek: Szal. sz. Ferencz, Fenelon, Colombiere, Scupuli, Michel, Duguet stb. nek idevonatkozó műveit is felhasználja s a lelki nyugtalanságokat okozó minden körülményre s ezek gyógyító eszközeire kiterjeszkedik, igazi áldása az istenes lelkeknek s valóságos kincstára a lelkeket vezető gyóntató és lelki-atyáknak. Az egyházhathatóságilag is „méltó elismeréssel a legmelegebben ajánlott“ s francziában 4, németben 12 kiadást ért mű (400—420 ap 8. r.) husvét táján küldetik szét bérmentve 1 frt 10 kr-ért (v. 3 int.) Megrendelhető a fordítónál Szatmáron. Bolti ára a megjelenés után 1 frt 50 kr.

— **„A komlóvirág.“** Elbeszéli János bácsi. Mint első füzet, „a magyar nép könyvtára“ czimű vállalatnak, úgy jelent meg e nek. Egy tanító családjának életét vázolja kedves elevenséggel, megható egyszerűséggel s keresztényi nemes érzellemmel. Őszintén reméljük, hogy a szülők és tanítók a legnagyobb örömmel karolják fel e könyvet, melynél kedvesebb olvasmányt alig adhatnának jó gyermekeiknek. A szatmár-egyházmegyei irodalmi kör kiadása. Kapható Szatmáron, a Pázmány-sajtóban, ára 20 kr.

Patrona Hungariae. E szerény kis lapok, Magyarország mennyei Patronájának nevével, 4—5 hetes időközökben jelennek meg. Akik továbbterjesztés végett nagyobb számban óhajtnák kézhez kapni, forduljanak a Szent-István-Társulat ügynökségéhez (Budapest, IV. Lövész-utca 13.), mint amely ez irányban szíveségből följánlotta szolgálatát. Egyszerre s bérmentve küldött 10 példány ára 10 kr; 50 példányé 40 kr; 100 példányé 60 kr, ügynökséghez beküldendő. — Ily megrendelés egyszerre 5 (öt) egymásután következő számba is elfogadtatik ugyanott, ugyanazon árak beküldése mellett. —

Hasznos tudnivalók.

— Mi baja János?
— A két ujjammal koppantottam el a gertyát és megsütöttem ugyancsak. Egészen vörös a seb, kissé dagadt és komiszul fáj.
— Dugja hideg vízbe az ujjait és tartsa ott, ha ráér.

— Próbáltam már, de azért fáj még.
— Hát akkor dugja timsós vízbe, vagy ha sok a dolga, tegyen rá reszelt, nyers burgonyát ismételtlen, ha megmelegszik, már mint a burgonya.

— Még jó, hogy jobban meg nem sült az ujjam.

— Bizony jó, mert a nagyobb égésnél csak az orvos segíthet, legfeljebb olajos vászonnal enyhítheti egy kissé.

— Soha se tudja az ember mikor éri valami baj.

— Bizony nem, de ha már éri, ki kell kérni az okos emberek tanácsát, testi bajnál pedig nem találhat okosabb embert az orvosnál.

— Az is igaz, csak hogy az orvosi tanács pénzbe kerül.

— Hát aztán? Azt hiszi kend: jobb nyögni, jajgatni sokáig ingyen?

— Az is igaz.

Különfélék.

A házasság-közvetítés se nem ritka se nem új. Calvin János is lemondott róla, hogy maga nézzen hitese társ után, hanem barátját, Farel-t bízta meg ezzel, kinek azonban sehogys sikerült feleséget kerítenia „nagy reformátornak.“ Megkérte hát másik jó barátját, az élelmes Bucer Mártont, kinek, bár temérdek sok kosarat kapott, végre sikertült Kalvinnak méltó életpárt találni egy keresztiségiméltó özvegyében.

Kepler, a híres csillagász, szintén barátját kérte meg, hogy kommandálna neki feleséget; ez fölrta a tudós számára 12 leánynak nevét és tulajdonait, a megkérést azonban nem vállalta el. Kepler hát maga kezdé el sorban a kérést; az első hat leánytól kosarat kapott; a hetedik ép akkor jegyeztetett el, mikor a tudós megakarta kérni; a nyolcadik igent mondott a tudós kérőnek, másnap azonban visszalépett, mert megbánta az igen szót. Végre a kilencediket megkaphatta feleségül, kivel boldog házasság életet élt.

Egy másik híres csillagász, az angol Newton közvetítő nélkül akart megőszülni; elment választottjához, kinél, midőn pipára akart gyujtani, azt a furcsaságot követte el, hogy szórakozottságában nem a maga, hanem a választottja ujjával gyümöszölte be a dohányt makrapipájába. Természetes, hogy a házasságból semmi se lett.

Szerkesztői üzenetek.

E . . . V . . . r. Ilyet és hasonlót szívesen veszünk és közlünk ezután is. Efféle foglalkozás hasznos szórakozás.

Bpest. F. K. Alkalmilag sorba kerülnek. Minél rövidebbek, annál hamarabb jöhetnek. Egy-egy ily rövidke vers a tárcza élén úgy veszi ki magát, mint kis csokor a kalap mellett.

„Egy madárka meséje.“ Nagyon szép. Szabad lenne-e versformába huzni? Hozzáértő szakember itt megtenné. Különben így is megvan az értéke.

„Hozzá“ Legczélszerűbb egyenesen „hozzá“ küldeni. Lapunk effélet nem liferál.

„Kossuth Lajostemetésén.“ Olyan messze esik Bartók Lajos költői fántáziájától mint ide Chikago, avagy még tovább pár ezer kilométerrel.

Felvidékinek. Késtek. Legközelebbi számban jönnek, köszönet.

K. R. Polemiákat nem kezdünk.

Terményárak.

április 11.

Termény métermázsanként	Szatmáron			
	frt	kr	frt	kr
Tiszta buza — — uj	6	60	6	40
Kétszeres — — uj	5	80	5	50
Rozs — — uj	5	20	5	—
Arpa — — —	5	20	5	—
Zab — — —	5	60	5	40
Tengeri — — —	4	70	4	40
Kása — — —	7	80	7	50
Fehér paszuly — — —	5	90	5	70
Tarka — — —	4	80	4	60
Szilva — — —	12	—	11	80
„ füstölt — — —	10	20	10	—
Repeze — — —	—	—	—	—
Krumpli zsákja — — uj	1	20	1	—
Szalonna — — —	60	—	50	—

Vasuti menetrend.

Érvényes 1894. január 1-től.

Állomások	Személy vonat	Vegy. vonat	Sz. vonat
Szatmár—Debreczen.			
M.-Sziget indul	11:40	6:00	1:40
Királyháza érkezik	2:01	7:47	4:50
Szatmár „	4:00	9:06	9:52
Szatmár indul	4:15	9:14	—
Nagykároly érkezik	5:31	10:13	7:16
Debreczen „	7:55	12:16	8:15
Budapest „	1:50	8:05	10:16
*) Debreczentől gyorsvonat.			
Szatmár—Királyháza.			
Budapest (Debreczenig) ind.	7:00	1:55	8:25
Debreczen gyorsvonat) érk.	2:40	7:09	3:31
Nagykároly „	5:17	10:29	5:57
Szatmár „	6:30	11:47	7:03
Szatmár indul	6:38	12:02	7:10
Királyháza érkezik	7:52	1:33	8:20
M.-Sziget „	10:10	4:36	10:45
Szatmár—Nagybánya.			
Nagybányáról indul	5:50	3:00	—
Szatmárra érkezik	8:56	6:08	—
Szatmárról indul	6:43	7:27	—
Nagybányára érkezik	9:58	10:38	—

Az éjjeli idő (esti 6:00-tól reggeli 5:59-ig) a perczeket jelző számok aláhuzásával van kitiintetve.

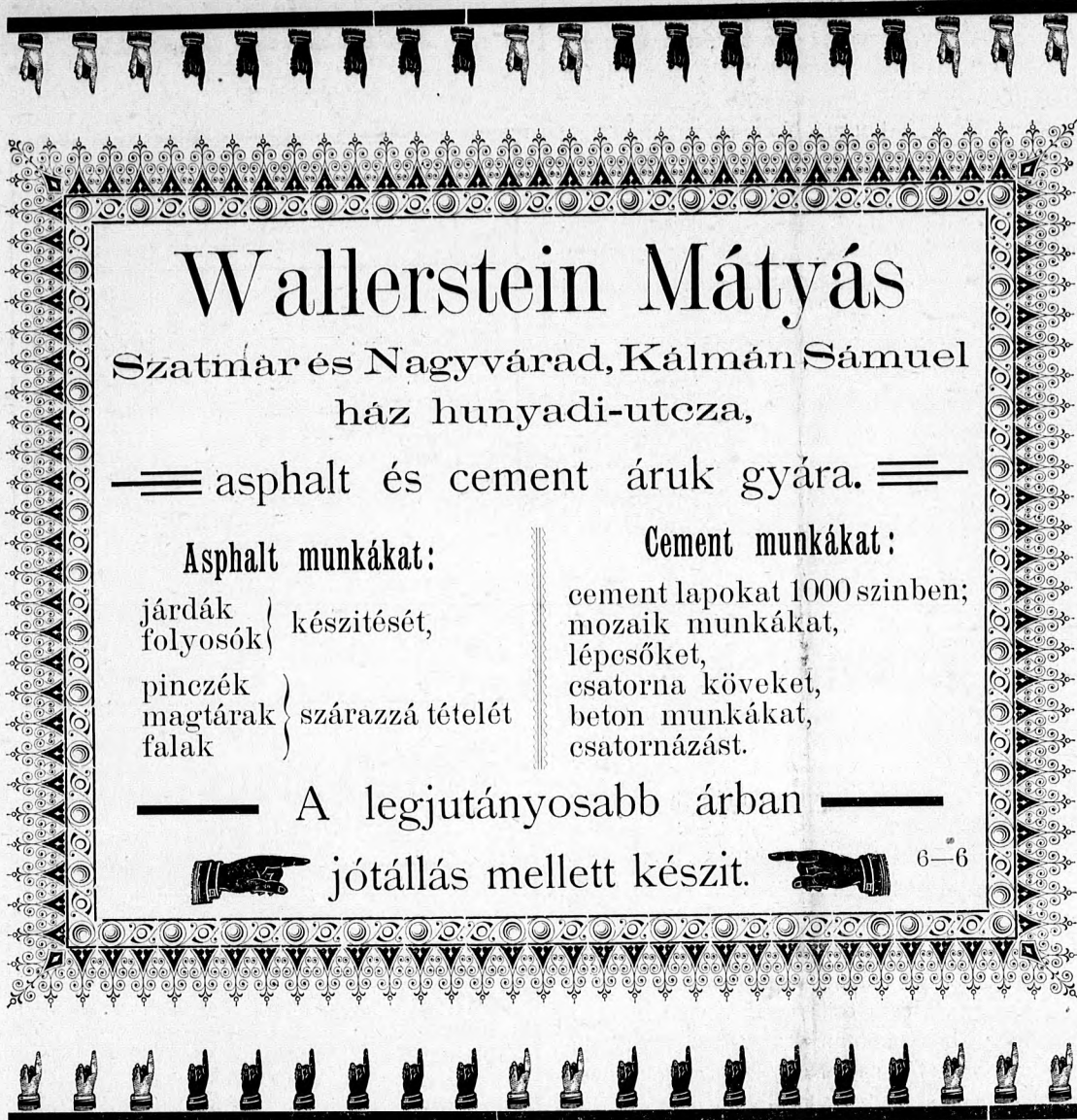
Van szerencsém a mélyen tisztelt **nő közönség** nagy becsü tudomására juttatni, hogy e napokban Budapestről haza érkeztem a hol is a **legújabb divatszerinti szabászatot elsajátítottam** és így a **legizlésteljesebb öltözékek elkészítésére** magamat ajánlani bátorodom.

Szatmár, 1894. febr. hó.

Koós Ilona

vörösmarti-utca 17. szám.

9—12.

Wallerstein Mátyás

Szatmár és Nagyvárad, Kálmán Sámuel
ház hunyadi-utcza,

— asphalt és cement áruk gyára. —

<p>Asphalt munkákat:</p> <p>járdák } készítését, folyosók }</p> <p>pinczék } magtárak } szárazzá tételét falak }</p>	<p>Cement munkákat:</p> <p>cement lapokat 1000 színben; mozaik munkákat, lépcsőket, csatorna köveket, beton munkákat, csatornázást.</p>
---	--

— A legjutányosabb árban —

 jótállás mellett készít.

 6-6

Reizer Fános

könyvkereskedése

SZATMÁRON.

Szállít bárhol megjelent és bárki által ajánlott művet eredeti bolti áron.

Nagyobb műveket megállapodás szerint részletfizetésre is.

Ugyanott bizományban van és megtekinthetők fából készített ezen szobor:

Két térdeplő angyal

70 cm. magas.

Kossuth Lajos	életrajza	20 és 30 kr
"	élete és működése, irta	
"	Gracza György	1.20
"	élete és működése irta	
"	Gracza György diszk. füz. 2.—	
"	élete és működése, irta	
"	Gracza György diszk. köt. 3.—	
"	iratai, népies kiadás	2.50
"	" " " kötve	3.—
"	" " " 6 kötet füzve	30.—
"	" " " 6 " kötve	34.80
"	arczképe 45×31 c/m. nagys. 1.—	

Kaphatók

Reizer János könyvkereskedésében

S Z A T M Á R.

Tisztelettel alulírott ajánlom a nagyérdemű közönségnek becses figyelmébe a

„PÁZMÁNY-SAJTÓT”,

mely egészen új **gyors-sajtóval**, **amerikai géppel** és **lyukasztó géppel**, nagy választéku új **betűkkel** s minden egyéb szükségessel bőven van felszerelve s így képes a könyvnyomdák körébe tartozó bármely munkát, u. m.: **folyóiratok-, könyvek-, rovatos ivenk-, hirdetmények-, névjegyek-, meghívók-, gyászjelentések-, lobogók** stb. nyomását **gyorsan, csinosan, pontosan és olcsón** végezni.

Szatmáron, 1894.

A „Pázmány-sajtó” igazgatósága.